

Leerlingenevaluatie uit Zien!VO 2022 - 2023

Overzicht schoolgegevens Heliomare Onderwijs VSO Brincode school: 01MI Schooljaar: 2022/2023 Aantal leerlingen dat vragenlijst invulde: 80 Totaal aantal leerlingen: 224 (zonder Entree)

Overzicht schoolgegevens	
Heliomare Onderwijs VSO	
Brincode school:	01MI
Schooljaar:	2022/2023
Aantal leerlingen dat vragenlijst invulde:	80
Totaal aantal leerlingen:	349
Gemiddelde score Welbevinden:	2.98
Standaarddeviatie Welbevinden:	0.93
Gemiddelde score Veiligheidsbeleving:	3.26
Standaarddeviatie Veiligheidsbeleving:	0.88
Gemiddelde score Aantasting veiligheid:	3.36
Standaarddeviatie Aantasting veiligheid:	0.96

De gemiddelde score is een score tussen de 1 en 4, waarbij 4 het meest positief is.

Percentage leerlingen dat ingevuld heeft bij onderstaande stellingen dat het (bijna) altijd zo is of dat het vaak zo is.		
Per stelling	altijd	vaak
Ik word aangeraakt wanneer ik dat niet wil.	7.59	7.59
Ik word bang gemaakt op school.	7.59	7.59
Ik word bedreigd op school.	7.50	5.00
Ik word belachelijk gemaakt op school.	11.39	16.46
Ik word buitengesloten op school.	10.26	5.13
Ik word gediscrimineerd op school.	8.86	10.13
Ik word geschopt op school.	7.59	1.27
Ik word geslagen op school.	7.59	1.27
Ik word uitgescholden op school.	8.86	22.78
Ik word verkeerd beïnvloed op school.	8.86	11.39
Het aantal unieke leerlingen dat bij minimaal één van bovenstaande stellingen ingevuld heeft dat het helemaal of redelijk klopt.		37

Opvallende percentages (afgerond op hele procenten) waarbij leerlingen aangeven *vaak* of *regelmatig* aangeven:

- 32% “ik wordt uitgescholden op school”
- 28% “Ik wordt belachelijk gemaakt op school”
- 20% “Ik wordt verkeerd beïnvloed op school”
- 19% “ik wordt gediscrimineerd op school”
- 15% “Ik wordt buitengesloten”

Deze percentages zijn schokkend te noemen. Daarnaast nog het feit dat 37 leerlingen van de 80 respondenten bij minimaal één van de items in het rijtje aan de rechterkant, aangeeft dat dit inderdaad klopt. Maakt dat er wel een ernstig signaal wordt afgegeven door onze leerlingen.

Hieronder wordt in de analyse van de incidenten uit Somtoday duidelijker/beeldender uitgewerkt wat in deze leerlingenevaluatie kan worden afgelezen.

Incidentenanalyse uit Somtoday 2022 - 2023

Lang niet alle incidenten worden in Somtoday gemeld. Van sommige leerlingen lijken veel incidenten niet gemeld. De scores ik hieronder toelichten.

Incidenten- analyse Somtoday 2022-2023		Orde ver storing	Ver- baal ge- weld	Be- dre- gen	Online onge- past gedrag	Fysiek ge- weld	Ver- nieling	Pes- ten	Geen res- pect > docent, assist.	Drugs vape snuss	Wapen Aansteker vuurwerk Spuitsbus	On- bevoegd aanwezig	OB-er van terrein af	On- Wel gewor- de	Dief stal
	SCORE	41	38	22	1	45	3	28	28	4	8	4	3	1	1
BK-1	19	II	I			IIIIII		II	III		I				
KT-1	39	IIII	IIIIIIII IIII	IIII		IIIIII		IIII I	II						
BK-2A	2							I			I				
BK-2B	25	IIII	III	II		III		III	III		III	II			I
TH-1	40	III	IIIIIIII	II		IIIIII	II	IIII	III						
TH-2A	49	IIIIII	IIIIII	IIIIII II		IIIIII	I	III	III	II	II	II	III		
TH-2B	14	IIII							IIII						
H-3	0														
BK-3	16	I	I	II		IIII		IIII	II	II					
TL-3	3		I			II									
BGO-4	1			I											
TL-4A	11	IIII	I			II		II	I						
TL-4B	0														
H-4	12	IIIIII	II						III						
H-5	1													I	
OK	0														
TK	1			I											
Entree	6	I			I	I		II			I				

Opvallende incidenten

1. fysiek geweld (45)
Deze incidentmelding wordt dit jaar vaak gemaakt. Hier gaat het eigenlijk bijna altijd over leerlingen onderling. Enkele meldingen gingen over geweld richting een docent/assistent. Verontrustend is wel dat bepaalde leerlingen, vooral uit leerjaar 1 en TH-2A, snel over gaan tot fysiek geweld. De sociale veiligheid lijkt laag in deze klassen. Niet alle docenten hebben grip op deze groepen en de leerlingen gaan zaken zelf “oplossen”.
2. Ordeverstoring (41) en verbaal geweld (38) scoren het hoogst
Ordeverstoringen lopen regelmatig uit op verbaal geweld. Dit gebeurt zowel naar medeleerlingen als naar docenten/assistenten.
3. geen respect voor docent/assistent (28)
Dit is vaak een onderdeel van een ordeverstoring, maar ook regelmatig dat een leerling niet wil luisteren naar de aanwijzingen van een docent/assistent.
4. Bedreigen (22) en pesten/pesterijen (28) worden daarna veel gemeld
Pesterijen, pesten en bedreigen lijkt toch steeds meer voor te komen. Zodra docenten en assistenten de grip verliezen op de sfeer in de klas, krijgt dit negatieve gedrag de overhand en wordt het sociaal behoorlijk onveilig voor veel leerlingen. Niet alleen voor hen die worden gepest of bedreigd, maar vooral ook voor de sociaal zwakkere leerlingen die dit zien gebeuren en bang zijn dat het hen ook kan gebeuren.
Opvallend is verder het aantal bedreigingen, die in TH-2A zijn gemeld (ruim 2/3), bijna altijd één bepaalde leerling is betrokken.

Klassen die opvallen

1. KT-1, TH-1 en TH-2A zijn Klassen waar opvallend veel gebeurt
In elk van deze klas zitten een of enkele leerlingen die verbaal sterk zijn en dan vooral door grof taalgebruik in te zetten, weinig respect tonen voor de docent/assistent en een grote mate van zelfbepaling
2. BK-2B en BK-3 zijn ook onrustig dit jaar
3. BK-1 was in de eerste helft van het jaar een drukke klas. Enkele leerlingen zijn naar KT-1 verplaatst. Nu gaat het veel beter in BK-1.
4. In H4 is eigenlijk maar één leerling betrokken bij bijna alle gemelde incidenten

Andere opvallende zaken

1. De onrust zit voornamelijk in de onderbouw
2. Van BK-3 wordt één leerling bijna niet genoemd bij de incidenten, terwijl hij tot zijn vertrek bij veel incidenten betrokken was .
3. In TH-2A is één leerling bij het merendeel van de incidenten genoemd

Verontrustend

1. Er is dit jaar bijna circa tweeëneenhalf keer zo vaak een incidentmelding gemaakt ten opzichte van vorig! Deels wordt er beter geregistreerd, maar er is groei op dit vlak
2. Zowel nieuwe als ervaren docenten geven aan bepaalde klassen als zwaar te ervaren, of dat zij handelingsverlegen zijn in die bepaalde klassen

Analyse van de het afgelopen jaar

De klassen die opvallen worden vaak ontregeld door enkele leerlingen. Docenten/assistenten vinden het lastig om met bepaalde verbaal sterke leerlingen met veel zelfbepaling om te gaan. De incidenten zijn ook serieus van aard en voor de sociale cohesie van een klas ontwrichtend, hetgeen uiteraard effect heeft op het leerklimaat. Het resultaat van een les kan soms negatief worden bepaald, door het gedrag van een enkele leerling.

De overige leerlingen in een ontregelde klas, gaan uiteindelijk een overlevingsstrategie kiezen. Zij gaan meedoen met de onrust of zij trekken zich terug. Hoe dan ook is er in een aantal klassen regelmatig geen veilige leeromgeving. Het lukt docenten/assistenten niet allemaal om een goede sfeer te bewaken. Beloningssystemen voor individuele leerlingen of voor de gehele groep worden uitgetoetst, maar deze consistent en consequent hanteren blijkt lastig voor verschillende docenten.

Nieuwe docenten

Er zijn veel nieuwe docenten/assistenten in de onderbouw en er zijn ook nog wisselingen geweest door langdurig zieke docenten. De nieuwe docenten/assistenten en het reeds aanwezige deel van het onderbouwteam hebben nog geen gemeenschappelijk kader en dit lijkt ook invloed gehad op het consistent en consequent handelen naar de leerlingen. Uit de begeleidingsgesprekken bleek dat meerdere docenten zich handelingsverlegen voelde ten opzichte van bepaalde leerlingen.

Bij navraag of er interesse was om beter om te leren gaan met “verbaal sterke leerlingen met veel zelfbepaling”, is er een training georganiseerd en uitgevoerd door Pieter Pieters. Een groot aantal daarvan wil graag een vervolg.

Invloed op het leerklimaat

Verbaal sterke leerlingen vragen tijdens de les veel tijd en aandacht van een docent/assistent, hetgeen ten koste gaat van de aandacht voor de hulpvragen van andere leerlingen. De concentratie neemt af en in de loop van het jaar neemt de motivatie van diverse leerlingen ook af. Leerlingen zijn soms bang en moeten alert zijn.

Afstemming

Uit een vergadering over KT-1 bleek dat er verschil bestaat ten aanzien van wat een docent aan taalgebruik accepteert of negeert. Het is van belang dat docenten/assistenten afstemmen en een gezamenlijk normen en waardenkader als basis hebben om vanuit te handelen. Zodra een team niet eenduidig de leerlingen benaderd, dan ontstaat er onduidelijkheid voor de leerlingen. Die onduidelijkheid is dan weer de basis voor het aangaan van discussies. Deze discussies zijn dan vaak de bron voor onrust. Vanuit de onrust ontstaan de incidenten. Afstemming is van groot belang.

Ondersteuning voor docenten

Vanwege de onrust bepaalde incidenten is er een training “Omgaan met verbaal sterke leerlingen met zelfbepalend gedrag” georganiseerd. De training was een bijeenkomst en werd door de deelnemers gewaardeerd. De meeste deelnemers willen een vervolg. Dit geeft aan dat er in de praktijk “handelingsverlegenheid” onder docenten/assistenten bestaat. Onder andere deze handelingsverlegenheid draagt bij aan de sociaal onveilige situaties.

Advies

Rond de kerstvakantie dit jaar, bleken er al veel incidenten te zijn. Rond die tijd heeft de coördinator sociale veiligheid contact opgenomen met sociale veiligheidscoördinatoren van andere scholen van Heliomare. Het blijkt dat die scholen ook een toename ervaren van “verbaal sterke leerlingen met veel zelfbepaling”. Daarna is er contact geweest met Adriëtte Tervoort (Kwaliteitszorg Heliomare) en is dit onderwerp ook besproken in het MT.

Er is een begin gemaakt met het trainen van docenten, assistenten en gedragswetenschappers, maar het blijkt in de praktijk nog niet afdoende. Er wordt binnenkort een vervolg aangeboden.

Brede en meer preventieve aanpak van dit probleem

Voorstel voor MT

- Meer uitwisseling tussen directies van andere scholen is reeds voorgesteld
- Pragmatischer contact tussen de coördinatoren sociale veiligheid van de andere scholen
- Afstemmen van de taakverdeling tussen gedragswetenschappers, IB-ers en coördinator sociale veiligheid
- Uitbreiding van de training van docenten en begeleiding in de klas voor docenten die daar behoefte aan hebben. Dit is voor de korte en lange termijn een belangrijke investering en niet alleen voor nieuwe docenten
- Vanuit de directie aansturen op scholing en begeleiding van nieuwe en ervaren docenten die handelingsverlegen zijn, maar zelf hier niet om vragen
- Schoolbrede afstemming van normen en waarden ten aanzien van leerlingengedrag. Afstemming van wel/niet te accepteren gedrag blijkt een groot probleem te zijn. Het is verwarrend voor de leerlingen en kost docenten telkens weer energie
- Ondersteuning organiseren voor het consistent en consequent uitvoering geven voor een gekozen aanpak t.a.v. handelen naar verbaal sterke leerlingen
- Het inzetten van een aantal medewerkers die zich gericht met deze problematiek bezighouden. Bijvoorbeeld een vaste plek waar leerlingen naar toe gaan als zij de klas uit moeten
- Dit jaar waren er “effectief” geen uren vrij geroosterd in het begin van het schooljaar tot voor het begeleiden van docenten. De weinige lesvrije uren gingen op aan invalwerkzaamheden. Komend jaar zou voor begeleiding tijd moeten worden geblokkeerd, aangezien begeleiding een lange termijn oplossing is.